

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สถานศึกษานับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศให้มีความเจริญรุ่งเรืองทัดเทียมกับนานาประเทศเพราะสถานศึกษาเป็นเครื่องมือในการสร้างพัฒนาเยาวชนให้เป็นคนดี มีปัญญา และมีความสุข ท่ามกลางสภาพสังคมปัจจุบันนับว่าเป็นสิ่งที่ท้าทาย โดยเฉพาะในยุคที่สังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมส่งผลกระทบโดยตรงและโดยอ้อมต่อการดำเนินชีวิตของคนทุกเพศทุกวัย ปัญหาสังคมได้ทวีความซับซ้อนรุนแรงขึ้นทุกขณะไม่ว่าจะเป็นปัญหาการมีค่านิยมฟุ้งเฟ้อเลียนแบบ การแพร่ระบาดของยาเสพติด การก่ออาชญากรรม การทำแท้ง การฆ่าตัวตาย ความอ่อนไหวทางจิตใจ ฯลฯ ปัญหาเหล่านี้มีสาเหตุสำคัญคือ บุคคลไม่รู้จักตนเองและสภาพแวดล้อมที่ดีพอ ขาดทักษะในการตัดสินใจแก้ปัญหาสามารถปรับตัวในสถานการณ์ต่างๆ ได้ จึงจำเป็นที่สถานศึกษาต้องใช้กระบวนการแนะแนวเป็นกลไกสำคัญในการป้องกันช่วยเหลือส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียน ดังที่ สุขพัชรา ชัมเจริญ (2545, หน้า 27)กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการแนะแนวว่า เป็นกระบวนการที่มุ่งเน้นส่งเสริมผู้เรียนให้มีคุณภาพเหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล ค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตน มีทักษะการดำเนินชีวิตที่มีวุฒิทางอารมณ์ มีศีลธรรมจริยธรรมรู้จักการเรียนรู้ในเชิงหุปัญญา รู้จักคิดตัดสินใจ แก้ปัญหาช่วงวิกฤต วางแผนการศึกษาต่อ และการพัฒนาตนสู่โลกอาชีพ และการมีงานทำรวมทั้งดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

การบริหารจัดการงานแนะแนวให้บรรลุจุดมุ่งหมายจำเป็นต้องใช้กระบวนการทางจิตวิทยาและการแนะแนวเพื่อให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเองทราบถึงความถนัดความสนใจตลอดจนความต้องการเพื่อนำไปสู่การเลือกวิชาเรียนเลือกอาชีพเห็นคุณค่าในตนเองเข้าใจยอมรับผู้อื่นสามารถแก้ไขข้อขัดแย้งและเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ได้ครุมีข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้เหมาะสมสนองความต้องการความถนัดความสนใจและวิธีการหรือลักษณะการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคนบรรยากาศการเรียนการสอนเป็นไปอย่างอบอุ่นผู้เรียนมีความสุขที่เรียนรู้ครุมีความสุขที่จะอยู่กับผู้เรียนการดำเนินงานแนะแนวให้ประสบความสำเร็จแต่งงานแนะแนวจะประสบความสำเร็จจะต้องใช้ศาสตร์และศิลป์นั่นคือการใช้องค์ความรู้ทางจิตวิทยาเพื่อให้เข้าใจถึงธรรมชาติของมนุษย์ที่มีความแตกต่างกันทั้งวัยความถนัดความสนใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสาเหตุ

ของพฤติกรรมของแต่ละบุคคลและการใช้ศิลป์ของการแนะแนวได้แก่เทคนิคและทักษะต่างๆที่จะทำความเข้าใจและหาทางช่วยเหลือผู้เรียนอย่างเหมาะสมเป็นกรณีๆไปซึ่งศาสตร์และศิลป์จำเป็นต้องใช้ควบคู่กันไปเสมอ ดังนั้นการบริหารงานแนะแนวให้เกิดสัมฤทธิ์ผลอย่างแท้จริงทั้งในด้านการพัฒนาระบบการแนะแนว และการจัดการเรียนรู้ที่สามารถสนองความต้องการ ความถนัด ความสามารถของผู้เรียนได้อย่างครบถ้วนเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย ผู้บริหาร ครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับศาสตร์และศิลป์ของการแนะแนว (กรมวิชาการ, 2545, หน้า 27) การที่จะจัดการศึกษาให้ตอบสนองความมุ่งหมายและหลักการดังกล่าวได้นั้น ต้องมีการจัดระบบการบริหารงานที่ดีสำหรับระบบและกระบวนการบริหารงานแนะแนวเป็นที่ยอมรับและนำมาปฏิบัติกันอย่างแพร่หลายได้แก่ การบริหารงานแนะแนวตามแนวคิดของเดมมิง (Edward Deming) นำมาใช้บริหารการแนะแนวโรงเรียน ดังที่ สมคิด บางโม ได้อธิบายว่าเดมมิงประยุกต์ทฤษฎีบริหารของกวลิก และเออร์วิค (Luther Gulick and Lyndon Urwick) ให้สั้นลงเรียกว่า วงจรเดมมิง (Deming cycle) เป็นกระบวนการบริหารอย่างชัดเจนและรัดกุมมีกระบวนการดังนี้ Plan (P) หมายถึงการเตรียม และการวางแผนการดำเนินงาน Do (D) หมายถึง การปฏิบัติตามแผน Check (C) หมายถึงการกำกับติดตาม ประเมินผล และรายงาน Act (A) หมายถึงการปรับปรุงและพัฒนา (สมคิด บางโม, 2544, หน้า 84)

จากการศึกษางานวิจัยและทฤษฎีต่างๆ เกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียน ซึ่งปัญหาส่วนมากที่พบได้แก่ไม่มีการกำหนดแผนการแนะแนวหรือนโยบายไว้ ไม่มีการจัดทำโครงการปฏิบัติการแนะแนว ไม่มีปฏิทินปฏิบัติการแนะแนวรายปี ไม่มีการประชุมการแนะแนว ไม่มีการกำหนดบทบาทครูแนะแนว ไม่มีการนิเทศติดตามและปัญหาประเมินผลการปฏิบัติการแนะแนวปัจจัยการบริหารและการจัดระบบงาน ครูแนะแนวมีภาระงานมากและต้องรับผิดชอบหน้าที่อื่นๆนอกเหนือจากการแนะแนวโรงเรียนส่วนใหญ่ขาดครุภัณฑ์ และวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็น บุคลากรขาดการพัฒนาด้านการปฏิบัติการแนะแนวทำให้ขาดประสิทธิภาพในการทำงาน ขาดงบประมาณในการจัดกิจกรรมหรือโครงการพิเศษต่างๆ ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญกับงานแนะแนวเท่าที่ควรขาดความชัดเจนในการจัดทำแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการแนะแนว (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2553, หน้า 3) สำหรับการบริหารงานแนะแนวให้ประสบผลสำเร็จจะต้องมีปัจจัยต่างๆ ที่ช่วยส่งเสริมและสนับสนุนคือ ด้านปัจจัยสนับสนุนการบริหาร ต้องมีการจัดโครงสร้างการบริหาร มีผู้บริหารที่มีความรู้ความเข้าใจต่อการแนะแนวเป็นอย่างดี มีบทบาทสนับสนุนให้คำปรึกษา เสนอแนะจัดหางบประมาณ วัสดุ ทุนการศึกษาและอื่นๆที่เอื้อต่อการจัดการแนะแนวมีการสานสัมพันธ์กับเครือข่ายที่เป็นหน่วยงานของภาครัฐและเอกชนด้านกระบวนการบริหารงานแนะแนวโรงเรียนต้องกำหนดนโยบาย มอบหมายให้ครูทุกคนทำหน้าที่

แนะแนว มีการแบ่งกลุ่มคณะทำงาน ประชุมวางแผนงานตามหลักสูตรดำเนินกิจกรรมตามแผนที่กำหนด มีการนิเทศติดตามโดยคณะผู้บริหาร ประเมินและสรุปรายงานทั้งหมดนี้ยังคงเป็นสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน(อรวรรณจินะวัฒน์,2553, หน้า 46)

โดยสภาพปัญหาเด็กและเยาวชนโดยทั่วๆ ไปในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตามรายงานของ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (2553,หน้า 32)ได้รายงาน สถิติบ่งชี้สถานะการเด็กและเยาวชน (Child watch) ปี พ.ศ. 2553 โดยแยกปัญหารายด้านออกเป็น 3ด้าน โดยผู้วิจัยนำมาที่กล่าวถึงในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ “เด็ก” “เด็กประถมศึกษา” และ “เด็กประถมศึกษาขยายโอกาส” ดังนี้ ด้านที่1สุขภาพอนามัย พบว่าร้อยละ 42.33 เด็กประถมศึกษาเครียดจนนอนไม่หลับและอาเจียน ร้อยละ12.44 จำนวนเด็กที่พยายามฆ่าตัวตาย (ต่อประชากรแสนคน) ร้อยละ2.26 จำนวนเด็กที่ฆ่าตัวตายสำเร็จ(ต่อประชากรแสนคน) ร้อยละ77.42 ที่เด็กเสียชีวิตจากอุบัติเหตุรถจักรยานยนต์ (ต่อประชากรแสนคน) ด้านที่ 2 ด้านการศึกษา ร้อยละ 60.64 ของนักเรียนประถมที่ลอกการบ้านหรือข้อสอบเพื่อน ร้อยละ0.64 ของนักเรียนประถมหรือนักเรียนประถมขยายโอกาสที่ลาออกกลางคัน ด้านที่3 ด้านสถานะสังคม ร้อยละ 33.50 เด็กระดับประถมศึกษาที่ไม่ได้อาศัยอยู่กับพ่อแม่ ร้อยละ6.75 ของเด็กประถมศึกษาที่ดูสื่อโป๊เป็นบางครั้งบางคราวถึงเป็นประจำ ร้อยละ 8.48 ของเด็กประถมศึกษาที่เล่นการพนันเป็นบางครั้งบางคราวถึงเป็นประจำร้อยละ 15.97 ของเด็กประถมศึกษาที่ถูกขู่กรรโชกและทำร้ายร่างกายในสถานศึกษา และร้อยละ 34.90 ของเด็กประถมศึกษาที่เล่นเกมออนไลน์และอื่นๆโดยมีระยะเวลาเฉลี่ย 158.03 นาทีต่อวัน ซึ่งปัญหาดังกล่าวนี้โดยภาพรวมของทุกจังหวัดในระดับประเทศ กระทรวงศึกษาธิการก็มีความตระหนักเช่นเดียวกันจนนำไปสู่การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่11 (พ.ศ.2555 – 2559)

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต1 ด้านการวางแผนการแนะแนว ด้านการปฏิบัติงานแนะแนว ด้านการตรวจสอบติดตามงานแนะแนวและด้านการปรับปรุงพัฒนาว่าเป็นอย่างไรและจะมีแนวทางในการแก้ไขปัญหาการบริหารงานแนะแนวของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1อย่างไร ทั้งนี้เพื่อนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาสะท้อนปัญหาให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบและนำเสนอเป็นแนวทางในการแก้ไขและพัฒนาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต1ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1.เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต1

2.เพื่อศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต1

ความสำคัญของการวิจัย

1.การศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงานแนะแนวทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจในวิธีการ กระบวนการบริหารงานแนะแนวที่มีประสิทธิภาพโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 มีแนวทางการบริหารงานที่ชัดเจนผู้บริหารโรงเรียนสามารถนำแนวทางดังกล่าวมาบริหารงานแนะแนวได้อย่างมีประสิทธิภาพครอบคลุมขอบข่ายงานแนะแนวทั้ง 5 บริการ ได้แก่งานบริการรวบรวมข้อมูลนักเรียน งานบริการสารสนเทศ งานบริการให้คำปรึกษา งานบริการจัดวางตัวบุคคล และงานบริการติดตามผล ซึ่งเป็นงานที่มีความสำคัญต่อการช่วยเหลือและพัฒนาผู้เรียนในทุกๆด้าน

2.การศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงานแนะแนวจะช่วยให้ให้นักเรียนได้รับประโยชน์ตามขอบข่ายงานที่จัดบริการอย่างครบถ้วน เป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นหรือประกอบอาชีพ หรือด้านการปรับตัวในสังคมปัญหาของนักเรียนแต่ละคน แต่ละช่วงชั้นและทุก ๆ ปัญหาล้วนมีสาเหตุที่แตกต่างกันซึ่งอาจจะเกิดขึ้นทันทีทันใดหรืออาจจะยังไม่เกิดขึ้นหากไม่ได้รับการช่วยเหลือตั้งแต่เริ่มแรกหรือมีกระบวนการแนะแนวที่ดีพอ ปัญหาอาจลุกลามจนยากต่อการแก้ไข ทั้งนี้ระบบบริหารงานแนะแนวที่มีความชัดเจนจะเป็นเครื่องมือในการช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิภาพ

ขอบเขตของการวิจัย

1.หน่วยในการวิเคราะห์

โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต1

2.ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

2.1.1ประชากร ได้แก่ผู้บริหารโรงเรียนจำนวน192 คน และครูแนะแนวจำนวน192คนรวม 384 คน

2.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 162คน และครูแนะแนวจำนวน 162คน รวม 324 คนได้มาจากตามสูตรการคำนวณของ ทาโรยามาเน่ (กาญจนา รุ่งราตรี, 2542, หน้า 45) โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย

2.2ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ได้แก่

2.2.1 ประชากร ได้แก่ศึกษานิเทศก์จำนวน 21 คน ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน192 และครูแนะแนว จำนวน 192 คน ตามคุณสมบัติที่กำหนด

2.2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียน และครูแนะแนวตามคุณสมบัติที่กำหนดรวมทั้งสิ้นจำนวน 30 คนได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง

3.ตัวแปรที่ศึกษา

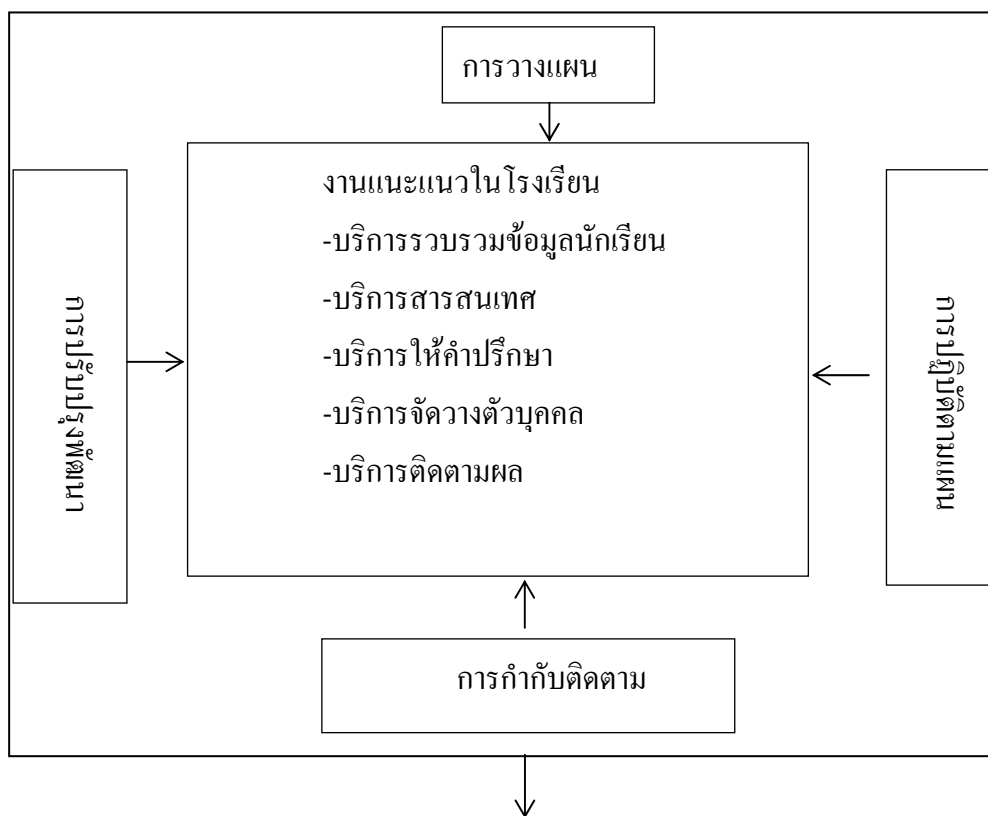
3.1ปัญหาการบริหารงานแนะแนวใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต1

3.2แนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารงานแนะแนวใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต1

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดการบริหารงานแนะแนว ของกรมวิชาการ(2551, หน้า7) นฤมล จันทรมาน (2550,หน้า 23)แฮนเซน และสตีเวส (Hansen &Stevic, 1969, p. 27) ไรอัน และแฟรงก์ (Ryan & Franklin ,2013,Website) พบว่าหลักการบริหารงานแนะแนว คือการใช้วิธีการดำเนินงานอย่างมีขั้นตอนกระบวนการ ประกอบด้วยการวางแผน การปฏิบัติงาน การตรวจสอบติดตาม และการปรับปรุงพัฒนา โดยต้องคำนึงปัจจัยหรือทรัพยากรสนับสนุนที่จะนำมาใช้ในแต่ละขั้นตอนอย่างเหมาะสม เมื่อนำหลักบริหารงานแนะแนวมาเชื่อมโยงในขอบข่ายของงานแนะแนวตามที่ผู้วิจัยได้ศึกษาจากเอกสาร ตำรา ตามแนวคิด ของ พนม ลิมอารีย์ (2542,หน้า 234) กรมวิชาการ(2545,หน้า 7) นิรันดร์ จุลทรัพย์(2549, หน้า11) และสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2555, หน้า 2) คือการดำเนินการจัดบริการให้กับนักเรียนใน5 ด้านได้แก่ ด้านบริการรวบรวมข้อมูลนักเรียน (Students' information collection service) ด้านบริการสารสนเทศ(Information service) ด้านบริการให้คำปรึกษา (Counseling service) ด้านบริการจัดวางตัวบุคคล (Placement service) ด้านการบริการติดตามผล (Following up service) จึงได้เสนอเป็นภาพแสดงกรอบแนวคิดดังนี้

ปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียน

แนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

1. งานแนะแนวในโรงเรียน
 - บริการรวบรวมข้อมูลนักเรียน
 - บริการสารสนเทศ
 - บริการให้คำปรึกษา
 - บริการจัดวางตัวบุคคล
 - บริการติดตามผล
2. รายการปฏิบัติในการแก้ปัญหาการบริหารงานแนะแนว

ภาพประกอบ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. งานแนะแนว หมายถึง การดำเนินงานตามขอบข่ายของงานแนะแนวในโรงเรียนซึ่งประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่การบริการรวบรวมข้อมูลนักเรียน การบริการสารสนเทศ การบริการให้คำปรึกษา การบริการจัดวางตัวบุคคล และการบริการติดตามผล

1.1 การบริการรวบรวมข้อมูลนักเรียน หมายถึง การศึกษาสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การสังเกตสัมภาษณ์ ใช้แบบสอบถาม การเขียนอัตชีวประวัติ สังคมมิติการเยี่ยมบ้าน โดยมีการบันทึกข้อมูลในระเบียบปฏิบัติการ ระเบียบสะสม สมุดรายงานประจำตัวผู้เรียน

1.2 การบริการสารสนเทศ หมายถึง การให้บริการข้อมูลข่าวสารความรู้ที่จำเป็นต่อนักเรียนในการตัดสินใจ เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษา อาชีพ วัฒนธรรม ศิลธรรมจริยธรรม และสุขภาพโดยนำเสนอในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การบรรยาย อภิปราย การจัดป้ายนิเทศ การจัดหาเอกสารคู่มือ และการใช้สื่อวีดิทัศน์

1.3 การบริการให้คำปรึกษา หมายถึง การจัดบริการเพื่อช่วยนักเรียนทั้งด้านการศึกษาด้านงานอาชีพด้านชีวิตและสังคมให้เกิดการเรียนรู้และเข้าใจตนเองรู้ว่าปัญหาของตนอยู่ที่ไหนควรแก้ไขตนเองอย่างไรการแก้ไขนั้นมีทางเลือกอะไรบ้างและควรเลือกทางใดจึงจะเหมาะสมกับตนเองมากที่สุดพร้อมทั้งเกิดความรับผิดชอบในการช่วยตนเองอย่างจริงจัง

1.4 การบริการจัดวางตัวบุคคล หมายถึง การจัดกิจกรรมด้วยรูปแบบวิธีการที่หลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ได้รับการฝึกฝนหรือได้รับการช่วยเหลือตามสมควรแก่กรณีเช่นกิจกรรมที่สนองความถนัดความสนใจและความสามารถแก่ผู้เรียนทุกกลุ่มทุกคนรวมทั้งการจัดทุนการศึกษาอาหารกลางวันหรือการหางานพิเศษ

1.5 การบริการติดตามผลหมายถึงการจัดบริการติดตามผลและประเมินผลการดำเนินงานแนะแนวในด้านต่างๆโดยให้บริการแก่นักเรียนทั้งที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียน และจบการศึกษาจากโรงเรียนไปแล้วโดยมีเป้าหมายเพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงพัฒนาการปฏิบัติงาน

2. การบริหารงานแนะแนว หมายถึง การดำเนินงานร่วมกันของผู้บริหารและครูในองค์ประกอบของงานแนะแนวทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ด้านบริการรวบรวมข้อมูลนักเรียน ด้านบริการสารสนเทศ ด้านบริการให้คำปรึกษา ด้านบริการจัดวางตัวบุคคลและ ด้านบริการติดตามผล โดยทุกด้านต้องคำนึงถึงการดำเนินงานในแต่ละขั้นดังนี้

2.1 ด้านการวางแผน หมายถึง การเตรียมการในการปฏิบัติงานตาม องค์ประกอบของงานแนะแนวทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ด้านบริการรวบรวมข้อมูลนักเรียน ด้านบริการสารสนเทศ ด้านบริการให้คำปรึกษา ด้านบริการจัดวางตัวบุคคล ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

2.2 ด้านการปฏิบัติตามแผนหมายถึง การดำเนินงานตามองค์ประกอบของงานแนะแนว ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ด้านบริการรวบรวมข้อมูลนักเรียน ด้านบริการสารสนเทศ ด้านบริการให้คำปรึกษา ด้านบริการจัดวางตัวบุคคล ให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ล่วงหน้า

2.3 ด้านการกำกับติดตาม หมายถึง การตรวจสอบการดำเนินงานของผู้ที่ได้รับมอบหมาย ตามองค์ประกอบของงานแนะแนวทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ด้านบริการรวบรวมข้อมูลนักเรียน ด้านบริการสารสนเทศ ด้านบริการให้คำปรึกษา ด้านบริการจัดวางตัวบุคคล ว่ามีการปฏิบัติงานหรือไม่ มีปัญหาอุปสรรค หรือบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์มากเพียงใด

2.4 การปรับปรุงและพัฒนา หมายถึง การนำผลสรุปของการดำเนินงานตามองค์ประกอบของงานแนะแนวทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ด้านบริการรวบรวมข้อมูลนักเรียน ด้านบริการสารสนเทศ ด้านบริการให้คำปรึกษา ด้านบริการจัดวางตัวบุคคลที่มีข้อบกพร่องมาปรับปรุงแก้ไข โดยใช้กระบวนการและวิธีการต่าง ๆ มาดำเนินการแก้ไขให้การปฏิบัติงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ปัญหาการบริหารงานแนะแนวหมายถึง สภาพการดำเนินงานแนะแนวทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านบริการรวบรวมข้อมูลนักเรียน ด้านบริการสารสนเทศ ด้านบริการให้คำปรึกษา ด้านบริการจัดวางตัวบุคคล และด้านบริการติดตามผล ที่ไม่บรรลุเป้าหมายซึ่งวัดได้จากการสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ด้วยแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

4. แนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงานแนะแนวหมายถึง วิธีการหรือกระบวนการต่าง ๆ ที่นำมาใช้ในการจัดซื้อจัดจ้างต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานแนะแนวทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ด้านบริการรวบรวมข้อมูลนักเรียน ด้านบริการสารสนเทศ ด้านบริการให้คำปรึกษาด้านบริการจัดวางตัวบุคคล และด้านบริการติดตามผล ให้ดำเนินไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ซึ่งได้มาโดยการสอบถามความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์ ผู้บริหาร และครูแนะแนวถึงความเหมาะสมและความเป็นไปได้ด้วยแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

5. ผู้เชี่ยวชาญหมายถึง บุคคลที่มีความรู้ความสามารถในการบริหารการศึกษาและการจัดกิจกรรมพัฒนาหลักสูตรตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป และมีคุณวุฒิด้านการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

6. ผู้ทรงคุณวุฒิหมายถึง บุคคลที่มีคุณวุฒิด้านการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับมหาบัณฑิต และมีผลงานทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรและหรือการบริหารการศึกษา

7. ผู้บริหาร หมายถึงผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1

8.ครู หมายถึง ผู้ที่ได้รับมอบหมายหน้าที่รับผิดชอบจัดกิจกรรมงานแนะแนวจากผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1

9.โรงเรียน หมายถึง สถานศึกษาของรัฐบาลในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต1

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ในการวิจัยปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต1จะทำให้เกิดประโยชน์ดังนี้

1.โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต1สามารถบริหารงานแนะแนวได้อย่างมีประสิทธิภาพบรรลุตามเป้าหมายของงานแนะแนว

2.โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต1สามารถแก้ไขปัญหในการบริหารงานแนะแนวได้อย่างมีประสิทธิภาพบรรลุตามเป้าหมายของงานแนะแนว